

P9_TA(2023)0466

Współpraca rozwojowa UE w celu poprawy dostępu do kształcenia i szkolenia w krajach rozwijających się

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie współpracy rozwojowej UE w celu poprawy dostępu do kształcenia i szkolenia w krajach rozwijających się (2023/2067(INI))

(C/2024/4170)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z 12 grudnia 2006 r., a zwłaszcza jej art. 24,
- uwzględniając Konwencję ONZ dotyczącą statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- uwzględniając Konwencję o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju ONZ nr 4 – Dobra jakość edukacji,
- uwzględniając sprawozdanie ONZ w sprawie celów zrównoważonego rozwoju z 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) z 2022 r. dotyczące szkolnictwa podstawowego,
- uwzględniając fundusz ONZ „Education Cannot Wait”,
- uwzględniając szczyt ONZ poświęcony transformacji edukacji – UN Transforming Education Summit, który odbył się we wrześniu 2022 r. w Nowym Jorku,
- uwzględniając światowe badanie ONZ na temat dzieci pozbawionych wolności, opublikowane 11 lipca 2019 r.,
- uwzględniając wspólną publikację ACT Alliance EU, Caritas Europa, EU-CORD i Islamic Relief Worldwide pt. „Engaging with local faith actors and communities” [„Współpraca z lokalnymi podmiotami i społecznościami wyznaniowymi”],
- uwzględniając Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty, przyjętą 14 grudnia 1960 r.,
- uwzględniając wspólną inicjatywę UNICEF-u, UNESCO i Banku Światowego pt. „Misja: przywracanie edukacji w 2021 r.”,
- uwzględniając dokument informacyjny przygotowany na potrzeby sprawozdania z 2021 r. w sprawie monitorowania edukacji na świecie pt. „Faith-based schools, education pluralism, and the right to education” [„Szkoły wyznaniowe, pluralizm edukacyjny i prawo do nauki”],
- uwzględniając program Globalne Partnerstwo na rzecz Edukacji,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 maja 2022 r. pt. „W kierunku unijnej strategii wspierania edukacji dzieci na świecie: łagodzenie skutków pandemii COVID-19” ⁽¹⁾,
- uwzględniając wysłuchanie zorganizowane przez Komisję Rozwoju 26 października 2022 r. w sprawie edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych i w czasie przedłużających się kryzysów: zapewnianie młodzieży dostępu do kształcenia i szkolenia,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 marca 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz praw dziecka” (COM(2021)0142),
- uwzględniając Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”),

⁽¹⁾ Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 44.

- uwzględniając pakiet inwestycyjny Global Gateway Afryka–Europa,
- uwzględniając zasady z Abidżanu dotyczące zobowiązań państw w zakresie praw człowieka do zapewnienia edukacji publicznej i regulowania prywatnego zaangażowania w edukację – uzgodnione i przyjęte w Wybrzeżu Kości Słoniowej 13 lutego 2019 r.,
- uwzględniając program Erasmus+,
- uwzględniając unijny program edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych i w czasie przedłużających się kryzysów (COM(2018)0304),
- uwzględniając wytyczne Komisji z dnia 29 marca 2023 r. pt. „Promoting Equitable Partnerships with Local Responders in Humanitarian Settings” [„Promowanie równych partnerstw z lokalnymi służbami interwencyjnymi w sytuacjach humanitarnych”],
- uwzględniając oświadczenie komisarza Janeza Lenarčiča z dnia 9 września 2022 r. w sprawie Międzynarodowego Dnia Ochrony Edukacji przed Atakami,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamencie Europejskiego oraz Komisji z dnia 7 czerwca 2017 r. dotyczące nowego konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju pt. „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”,
- uwzględniając deklarację w sprawie bezpiecznych szkół, wydaną przez Globalną Koalicję na rzecz Ochrony Edukacji przed Atakami oraz Kompleksowe ramy bezpieczeństwa szkół na lata 2022–2030 opublikowane w czerwcu 2022 r., w których przyjęto podejście „wszystkie zagrożenia, wszystkie ryzyka”, co obejmuje zagrożenia naturalne i spowodowane zmianą klimatu, zagrożenia technologiczne, zagrożenia biologiczne i zdrowotne, konflikty i przemoc, a także codzienne niebezpieczeństwa i zagrożenia,
- uwzględniając wytyczne dotyczące ochrony szkół i uniwersytetów przed wykorzystaniem do celów wojskowych podczas konfliktów zbrojnych, wydane przez Globalną Koalicję na rzecz Ochrony Edukacji przed Atakami oraz strategię Globalnego Sojuszu na rzecz Ograniczania Ryzyka Klęsk Żywiolowych i Odporności w Sektorze Edukacji na lata 2023–2025,
- uwzględniając kontynentalną strategię w zakresie edukacji dla Afryki na lata 2016–2025 (CESA 16-25) ⁽²⁾ oraz kontynentalną strategię na rzecz kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego w celu wspierania zatrudnienia młodzieży,
- uwzględniając stanowisko Educo z 1 marca 2023 r. zatytułowane „Education in Emergencies: an urgent right” [Edukacja w sytuacjach nadzwyczajnych: pilne prawo],
- uwzględniając sprawozdanie UNESCO z lat 2021–2022 w sprawie monitorowania edukacji na świecie,
- uwzględniając sprawozdanie międzynarodowej grupy zadaniowej Teachers for Education 2030 pt. „Closing the gap: ensuring there are enough qualified and supported teachers in sub-Saharan Africa” [„Eliminowanie luki: zapewnienie wystarczającej liczby wykwalifikowanych i wspieranych nauczycieli w Afryce Subsaharyjskiej”],
- uwzględniając sprawozdanie regionalnej grupy roboczej ds. edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców z października 2021 r. pt. „Education under attack in West and Central Africa” [„Atak na edukację w Afryce Zachodniej i Środkowej”],
- uwzględniając sprawozdanie Departamentu Spraw Fiskalnych Międzynarodowego Funduszu Walutowego zatytułowane „How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships” [W jaki sposób kontrolować koszty budżetowe partnerstw publiczno-prywatnych] ⁽³⁾ oraz sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 09/2018 pt. „Partnerstwa publiczno-prywatne w UE — znaczne nieodciążenia i ograniczone korzyści ⁽⁴⁾”,

⁽²⁾ Unia Afrykańska, „Kontynentalna strategia w zakresie edukacji dla Afryki na lata 2016–2025”, 2016.

⁽³⁾ Międzynarodowy Fundusz Walutowy, „How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships” [W jaki sposób kontrolować koszty budżetowe partnerstw publiczno-prywatnych], 16 października 2018 r.

⁽⁴⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy, „Sprawozdanie specjalne nr 09/2018 pt. „Partnerstwa publiczno-prywatne w UE – znaczne nieodciążenia i ograniczone korzyści”, 20 marca 2018 r.

- uwzględniając sprawozdanie niezależnej grupy ewaluacyjnej Grupy Banku Światowego z 8 czerwca 2022 r. pt. „Ocena inwestycji Międzynarodowej Korporacji Finansowej (MKF) w szkoły prywatne od przedszkola do 12 klasy”^(?) oraz odpowiedź dyrekcji MKF,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 13 listopada 2018 r. w sprawie europejskiej pomocy rozwojowej w dziedzinie edukacji⁽⁶⁾,
 - uwzględniając strategię UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030,
 - uwzględniając Plan działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE na lata 2022–2027,
 - uwzględniając trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci,
 - uwzględniając sprawozdanie Funduszu Ludnościowego ONZ z 2002 r. „Seeing the Unseen” [Dostrzec niewidoczne] w sprawie stanu populacji światowej⁽⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 14 marca 2023 r. w sprawie spójności polityki na rzecz rozwoju⁽⁸⁾,
 - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych,
 - uwzględniając zobowiązanie z Buenos Aires przyjęte na 15. sesji Regionalnej Konferencji w sprawie Kobiet w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach w listopadzie 2022 r. w sprawie sprawiedliwej społecznej organizacji opieki,
 - uwzględniając art. 17 i 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0338/2023),
- A. mając na uwadze, że UE powinna wspierać kraje partnerskie w osiągnięciu bezpłatnego powszechnego dostępu do kształcenia i pomagać w kształtowaniu ekosystemu uczenia się opartego na zdobywaniu nowych umiejętności wymaganych w kontekście rosnącej roli cyfryzacji, w budowaniu odporności na wyzwania związane ze zmianą klimatu oraz w usuwaniu istniejących braków w polityce i praktykach edukacyjnych, aby umożliwić ich mieszkańcom rozwinięcie pełnego potencjału, wspierać zrównoważony rozwój ich krajów pochodzenia i zmniejszać nierówności;
- B. mając na uwadze, że niedawne nieprzewidziane poważne wyzwania, takie jak pandemia COVID-19 i jej konsekwencje, rosyjska agresja na Ukrainę, globalny kryzys żywnościowy, zmiana klimatu i jej skutki, kryzysy różnorodności biologicznej, rosnąca liczba kryzysów humanitarnych i ograniczone zadłużeniem budżety, wraz z rosnącą liczbą przedłużających się kryzysów i konfliktów, o których nie należy zapominać, przyczyniają się do zaostrzenia istniejącego globalnego kryzysu edukacyjnego; mając na uwadze, że według UNESCO klęski żywiołowe, pandemie i konflikty oraz wynikające z nich przesiedlenia wewnętrzne i transgraniczne mogą wpływać na zdrowie psychiczne całych pokoleń i skutkować brakiem wykształcenia i nieprzygotowaniem do wnoszenia wkładu w społeczną i gospodarczą odbudowę ich kraju lub regionu;
- C. mając na uwadze, że globalny kryzys żywnościowy wpływa na edukację dzieci na całym świecie, przy czym najbardziej dotyka dziewczęta;
- D. mając na uwadze, że – zgodnie ze sprawozdaniem UNESCO z lat 2021–2022 w sprawie monitorowania edukacji na świecie – gospodarstwa domowe w krajach o niskim i niższym średnim dochodzie ponoszą 39 % całkowitych kosztów edukacji w porównaniu z zaledwie 16 % w krajach o wysokim dochodzie;

^(?) Niezależna grupa ewaluacyjna Grupy Banku Światowego, „Odpowiedź dyrekcji Międzynarodowej Korporacji Finansowej”.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 2.

⁽⁷⁾ Fundusz Ludnościowy ONZ, „Sprawozdanie w sprawie stanu populacji światowej za rok 2022: dostrzec niewidoczne”, 2022.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0071.

- E. mając na uwadze, że według UNESCO około 244 mln dzieci i młodych ludzi nie uczęszcza do szkoły w 2023 r. (⁹⁾, a Afganistan jest jedynym krajem na świecie, w którym kobietom i dziewczętom odmawia się dostępu do edukacji wykraczającej poza szkołę podstawową; mając na uwadze, że obecnie 80 % dziewcząt i młodych kobiet w wieku szkolnym w Afganistanie zostało pozbawionych przez reżim talibów podstawowego prawa do edukacji;
- F. mając na uwadze, że liczba dotkniętych kryzysem dzieci w wieku szkolnym wymagających wsparcia edukacyjnego wynosi 224 mln, a około 72 mln dzieci w wieku szkolnym nie uczęszcza wcale do szkoły; mając na uwadze, że spośród tych 72 mln 53 % stanowią dziewczęta, 17 % ma trudności funkcjonalne, a 21 % (około 15 mln) zostało przymusowo przemieszczonych;
- G. mając na uwadze, że globalne wsparcie humanitarne na rzecz edukacji pokryło tylko 22 % środków, o które wnioskowano w 2021 r., czyli mniej niż w przypadku innych sektorów; mając na uwadze, że w 2021 r. tylko 2,9 % globalnego wsparcia humanitarnego przeznaczono na edukację, pomimo celu ONZ wynoszącego 4 %;
- H. mając na uwadze, że w wielu krajach rozwijających się dziewczęta nadal stoją przed największymi wyzwaniami związanymi z dostępem do kształcenia podstawowego i z ukończeniem pełnego cyklu kształcenia początkowego, w tym pełnego kształcenia średniego i wyższego, oraz z udziałem w programach szkoleń; mając na uwadze, że w państwach o niskim dochodzie mniej niż dwie trzecie dziewcząt kończy szkołę podstawową, a tylko jedna na trzy kończy szkołę średnią I stopnia; mając na uwadze, że wyzwania te są szczególnie niepokojące w regionie subsaharyjskim ze względu na różne niedociągnięcia i przeszkody, w tym ubóstwo i nierówności związane z płcią; mając na uwadze, że dzieci z niepełnosprawnościami mają niewystarczający dostęp do edukacji; mając na uwadze, że przykładowo kobiety z niepełnosprawnościami są trzy razy bardziej narażone na analfabetyzm niż mężczyźni bez niepełnosprawności;
- I. mając na uwadze, że prawdopodobieństwo przedwczesnego porzucenia szkoły przez dziewczęta jest wciąż nieproporcjonalnie większe niż w przypadku chłopców ze względu na brak urządzeń sanitarnych w szkołach, brak bezpiecznych placówek i ukierunkowanego wsparcia opieki zdrowotnej, wczesne małżeństwa i ciąży, w szczególności w regionie subsaharyjskim; mając na uwadze, że dziewczęta są w znacznym stopniu narażone na przemoc fizyczną i seksualną związaną z konfliktem, na czynniki finansowe i społeczno-ekonomiczne oraz nierówny podział obowiązków domowych i rodzicielskich między mężczyznami i kobietami, niezależnie od tego, czy uczęszczają do szkoły, czy nie, skutkiem czego zmniejszają się ich szanse na zatrudnienie i zabezpieczenie społeczne; mając na uwadze, że te ograniczenia w dostępie do edukacji stają się jeszcze poważniejsze, gdy współwystępują inne czynniki dyskryminacji, takie jak płeć, niepełnosprawność, pochodzenie migracyjne, położenie geograficzne i należenie do mniejszości;
- J. mając na uwadze, że aby zrealizować cel zrównoważonego rozwoju nr 4 (dostęp do dobrej jakości edukacji), krajom o niskim i średnim dochodzie brakuje 21 % niezbędnego finansowania, co stanowi lukę w finansowaniu w wysokości 97 mld USD na edukację;
- K. mając na uwadze, że wyzwania wynikają nie tylko z dużej liczby dzieci nieuczęszczających do szkoły, lecz także z niskich wskaźników ukończenia nauki; mając na uwadze, że wskaźnik ukończenia edukacji podstawowej na poziomie globalnym wynosi 87 %, w porównaniu z zaledwie 63 % w regionie subsaharyjskim;
- L. mając na uwadze, że dostęp do powszechnej edukacji i szkolenia jest prawem człowieka i stanowi podstawę zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że ma on kluczowe znaczenie dla zmniejszenia nierówności społecznych i nabywania innych praw podstawowych, a tym samym dla umożliwienia ludziom dostępu do godnej pracy, którą sami wybiorą, umożliwienia młodzieży, a zwłaszcza dziewczętom i kobietom, uzyskania autonomii i uniknięcia ubóstwa, przez co staną się podmiotami zmian w ich społecznościach i krajach; mając na uwadze, że w tym celu programy szkoleń i wymogi rynku powinny być spójne;
- M. mając na uwadze, że jakość edukacji również pozostaje poważnym wyzwaniem w wielu krajach i regionach globalnego Południa, a w szczególności w regionie subsaharyjskim, gdzie 9 na 10 dzieci nie jest w stanie czytać w wieku 10 lat, chociaż większość z nich uczęszcza do szkoły; mając na uwadze, że region ten charakteryzuje się też niskim poziomem nauczania i wysokim stosunkiem liczby uczniów do liczby przeszkolonych nauczycieli, wynoszącym 58 uczniów na przeszkolonego nauczyciela na poziomie podstawowym i 43 uczniów na przeszkolonego nauczyciela na poziomie średnim; mając na uwadze, że według szacunków UNESCO region subsaharyjski jest nie tylko regionem o największej liczbie dzieci nieuczęszczających do szkoły, ale także jedynym regionem, w którym liczba ta rośnie i osiągnęła 98 mln osób w 2021 r.; mając na uwadze, że kształcenie zawodowe oferuje możliwość zdobycia umiejętności lub kompetencji do praktycznej pracy związanej z konkretną branżą lub konkretnym zawodem; mając na uwadze, że według Banku Światowego regionem, w którym odnotowano największy wzrost wskaźnika ubóstwa edukacyjnego w latach 2019–2022, była Ameryka Łacińska i Karaiby, który to region osiągnął ten sam poziom co Azja Południowa;

⁹⁾ Nawet przed pandemią COVID-19 szacowano, iż 258 mln dzieci na całym świecie nie uczęszczało do szkoły, z czego liczba chłopców wynosiła 132 mln, a dziewcząt – 127 mln;

- N. mając na uwadze, że ubóstwo, konflikty, klęski żywiołowe, przemoc i wykluczenie, praca dzieci i inne trudności doświadczane w rozwojowo wrażliwym okresie dzieciństwa i dorastania wpływają na zdolność młodych ludzi do nauki; mając na uwadze, że trauma, której doświadczają, szkodzi ich odporności i umiejętnościom radzenia sobie, co może prowadzić do opóźnień rozwojowych, których system edukacji skutecznie nie rekompensuje;
- O. mając na uwadze, że – zdaniem UNESCO – aby zwiększyć dostęp i zastąpić tych, którzy odchodzą z pracy, do 2030 r. konieczne będzie zatrudnienie dodatkowych 68,8 mln nauczycieli w szkołach podstawowych i średnich; mając na uwadze, że odsetek wykwalifikowanych nauczycieli w regionie subsaharyjskim stale spada od 2000 r. zarówno na poziomie podstawowym, jak i średnim, i aby osiągnąć cel zrównoważonego rozwoju nr 4, konieczne jest zatrudnienie 15 mln nowych nauczycieli do 2030 r.;
- P. mając na uwadze, że model Instytutu Statystyki UNESCO dotyczący prognoz dla nauczycieli w celu osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 4 wyznacza poziom referencyjny 40 uczniów na jednego nauczyciela (40:1) na poziomie szkoły podstawowej, 35:1 na poziomie szkoły średniej I stopnia i 30:1 na poziomie szkoły średniej II stopnia;
- Q. mając na uwadze, że w wielu regionach świata infrastruktura fizyczna na potrzeby kształcenia i środowiska edukacyjnego również pozostaje niewystarczająca i niedofinansowana, zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami i mających trudności w nauce, szczególnie w regionie subsaharyjskim, gdzie tylko 47 % szkół ma energię elektryczną, a ponad 50 % szkół nie ma wody pitnej ani odpowiedniej infrastruktury sanitarnej i służącej higienie menstruacyjnej dla dziewcząt i młodych kobiet;
- R. mając na uwadze, że ataki na szkoły są wymierzone nie tylko w infrastrukturę fizyczną, ale zagrażają też życiu nauczycieli i uczniów;
- S. mając na uwadze, że publiczne usługi socjalne świadczone przez państwo, takie jak edukacja i opieka zdrowotna, nadal nie są powszechnie dostępne w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że szkoły i inne placówki edukacyjne prowadzone przez podmioty niepaństwowe, w tym organizacje wyznaniowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, mają charakter włączający i uzupełniają krajowe systemy edukacji oraz zapewniają powszechną edukację wysokiej jakości i przez to są ważne dla wypełniania luk, w których państwo nie jest w stanie zapewnić dostępu do wysokiej jakości edukacji;
- T. mając na uwadze, że – oprócz braku odpowiedniej infrastruktury edukacyjnej, bezpieczeństwa i finansowania – wysoki wskaźnik przemocy i konfliktów, nierówność płci, wpływ zmiany klimatu oraz niedociągnięcia w przepisach krajowych, w tym braki w zakresie planowania poziomu referencyjnego umiejętności czytania i pisania, brak materiałów do czytania i innych zasobów edukacyjnych, a także brak wysokiej jakości szkoleń dla nauczycieli stanowią dodatkowe wyzwania dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 4 w krajach rozwijających się;
- U. mając na uwadze, że wskaźnik kapitału ludzkiego krajów Afryki Subsaharyjskiej pozostaje na niskim poziomie 0,4 w porównaniu ze średnią światową wynoszącą 0,57, co sugeruje, że region ten wykorzystuje tylko 55 % swojego potencjału kapitału ludzkiego; mając na uwadze, że młoda populacja Afryki ma ogromny potencjał pobudzenia zrównoważonego rozwoju na tym kontynencie, jeśli zostanie on wzmocniony dzięki odpowiednim możliwościom kształcenia, szkolenia, pracy i podejmowania decyzji; mając na uwadze, że szacuje się, iż każdego roku Afrykę opuszcza 70 000 wykwalifikowanych specjalistów; mając na uwadze, że rynek pracy w Afryce Subsaharyjskiej charakteryzuje się rosnącym niedopasowaniem umiejętności, niską produktywnością, nisko płatnymi miejscami pracy, wysokim bezrobociem wśród młodzieży i niedostatecznym zatrudnieniem w obliczu rosnącej populacji młodzieży, która ma przekroczyć 1 miliard do 2050 r.; mając na uwadze, że według szacunków Grupy Afrykańskiego Banku Rozwoju rocznie na kontynencie tworzonych jest tylko 3 mln formalnych miejsc pracy, podczas gdy każdego roku na rynek pracy wchodzi od 10 do 12 mln młodych ludzi; mając na uwadze, że według Międzynarodowej Organizacji Pracy odsetek młodzieży NEET (odsetek młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieuczącej się) wzrósł tylko w ciągu jednego roku o, odpowiednio, 3,8 % i 1,5 % w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach oraz w Azji i w regionie Pacyfiku, a różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn w obu regionach jest niezwykle znaczące;
- V. mając na uwadze, że dożywianie w szkołach jest kluczowym zabezpieczeniem dla dzieci i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności w czasie, gdy 345 mln osób boryka się z kryzysowym poziomem głodu, w tym 153 mln dzieci i młodzieży; mając na uwadze, że obecnie na całym świecie z posiłków w szkole korzysta 418 mln dzieci, z których 53 mln mieszkają w regionie subsaharyjskim;
- W. mając na uwadze, że programy posiłków w szkole mogą zwiększyć współczynnik skolaryzacji średnio o 9 %;
- X. mając na uwadze, że Unia Afrykańska i kilka krajów regionu subsaharyjskiego stopniowo angażują się w programy posiłków w szkole i uczestniczą także w finansowaniu takich inicjatyw;

- Y. mając na uwadze, że liczba i czas trwania kryzysów humanitarnych wzrosły w ostatniej dekadzie i średni czas trwania kryzysu humanitarnego wynosi obecnie ponad 9 lat; mając na uwadze, że średni czas trwania współczesnych wysiedleń rośnie; mając na uwadze, że udział budżetu humanitarnego UE przeznaczonego na edukację w sytuacjach nadzwyczajnych wzrósł z 1 % w 2015 r. do 10 % w 2019 r. i od tego czasu utrzymuje się na tym poziomie; mając na uwadze, że całkowita wartość tych wydatków wyniosła 970 mln EUR w latach 2015–2022; mając na uwadze, że budżet ten jest nadal niewystarczający, a luka w finansowaniu edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych nadal powiększa się;
- Z. mając na uwadze, że Komisja zobowiązała się przeznaczyć co najmniej 10 % inwestycji z budżetu UE przeznaczonego na współpracę na rzecz rozwoju, a zwłaszcza w ramach instrumentu ISWMR – Globalny wymiar Europy, na zapewnienie wysokiej jakości, równości i sprawiedliwości w edukacji oraz dopasowywanie umiejętności do miejsc pracy w krajach rozwijających się;
- AA. mając na uwadze, że inicjatywa Global Gateway obejmuje edukację i badania naukowe jako jeden z najważniejszych priorytetów inwestycyjnych, w tym edukację cyfrową, z perspektywą uczenia się przez całe życie, zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju, w celu ułatwienia mobilności studentów, pracowników, nauczycieli i stażystów oraz wzmocnienia sieci i partnerskiego uczenia się w instytucjach szkolnictwa wyższego;
1. potwierdza, że każdy ma prawo do nauki oraz że szkolnictwo, a zwłaszcza szkolnictwo podstawowe, musi być bezpłatne, wysokiej jakości, sprzyjające włączeniu społecznemu, dostępne bez jakiejkolwiek formy dyskryminacji i obowiązkowe, w celu osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r., a kształcenie techniczne i zawodowe, a także szkolnictwo wyższe, muszą być jednakowo dostępne;
 2. zauważa, że od wejścia w życie rozporządzenia w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”⁽¹⁰⁾ 14 czerwca 2021 r. 49 niesąsiedzkich krajów partnerskich zatwierdziło zobowiązania w ramach instrumentu, a także dodatkowe trzy regionalne programy orientacyjne (Afryka Subsaharyjska, Azja i Pacyfik oraz Ameryka Łacińska i Karaiby) o łącznej kwocie zobowiązań do 2022 r. wynoszącej 1,4 mld EUR, wśród których największy udział pod względem kwot nominalnych mają Nigeria (95 mln EUR), Mozambik (58,5 mln EUR), Nepal (51,5 mln EUR) i Rwanda (51,3 mln EUR);
 3. przyjmuje do wiadomości, że 60 % zobowiązań związanych z edukacją przeznaczono na interwencje typu projektowego, 25 % na ogólne i głównie sektorowe wsparcie budżetowe, 7 % na wkłady w programy celowe i fundusze zarządzane przez partnerów wykonawczych, takie jak Globalne Partnerstwo na rzecz Edukacji, a 8 % na stypendia lub szkolenia w krajach darczyńców;
 4. podkreśla, że rosnąca w szybkim tempie młoda populacja w połączeniu z bogatymi zasobami naturalnymi i bogatą różnorodnością biologiczną stanowią ogromny potencjał rozwojowy dla regionu subsaharyjskiego, jeśli stworzone zostaną odpowiednie możliwości wspierania rozwoju społecznego;
 5. uznaje, że powszechna edukacja ma wyjątkowy potencjał w zakresie poprawy warunków życia, zmniejszania nierówności, zwalczania ubóstwa, walki z wykorzystywaniem dzieci i handlem nimi, wspierania demokratyzacji i tworzenia podstaw społeczeństw integracyjnych oraz ułatwiania mobilności społecznej w celu zapewnienia wszystkim dzieciom i dorosłym, w tym uchodźcom, osobom przemieszczonym i innym najbardziej wrażliwym grupom, możliwości pełnego wykorzystania ich potencjału; podkreśla, że wysokiej jakości edukacja ma pozytywny wpływ na wspieranie obywatelstwa, propagowanie wspólnych wartości społecznych, zaangażowanie obywatelskie i demokratyczne oraz tworzenie odpowiedzialnego i pokojowego społeczeństwa; zauważa ponadto, że wysokiej jakości edukacja jest narzędziem służącym zapobieganiu radykalizacji wśród młodzieży i jej zwalczania;
 6. potępia wszelkie przypadki wykorzystywania szkół i placówek edukacyjnych do rozpowszechniania mowy nienawiści; jest w szczególności zaniepokojony działaniami ekstremistycznych grup religijnych, które niewłaściwie posługują się edukacją, wykorzystują niedostatki systemów państwowych i rozpowszechniają stronne poglądy na temat świata, zwłaszcza wśród młodych ludzi;

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

7. kładzie nacisk na kluczową rolę edukacji jako wektora wymiany wartości, informacji i ograniczania ryzyka konfliktów; zachęca Unię Europejską, aby wspierała programy współpracy, które są wykorzystywane do kształcenia i uwrażliwiania młodzieży na kwestie walki z mową nienawiści, ksenofobią, przemocą wobec kobiet, przemocą ze względu na orientację seksualną lub niepełnosprawność, a także z wszelkimi rodzajami dyskryminacji w krajach rozwijających się; zachęca do przekazywania wiedzy na temat związku między ziemią a morzami oraz zasadniczej potrzeby ochrony i zachowania oceanów, które są wspólnym dobrem ludzkości;

8. uznaje, że dostęp do kształcenia to większa szansa na trwały, zrównoważony i pokojowy rozwój państw i społeczeństw; podkreśla, że edukacja ma fundamentalne znaczenie - wykształcenie przekłada się na perspektywy znalezienia godnej pracy, egzekwowanie praw obywatelskich, możliwości udziału w życiu społecznym, czy na stan zdrowia;

9. uznaje, że dostęp do wysokiej jakości powszechnego szkolnictwa, a zwłaszcza szkolnictwa podstawowego, umożliwia rozwijającym się krajom partnerskim uwolnienie potencjału kapitału ludzkiego związanego z ich młodymi populacjami i pobudzenie nie tylko rozwoju społecznego, ale także wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju społeczeństw ich krajów w ramach podejścia, które jest zgodne z bezpłatnymi i sprawiedliwymi publicznymi systemami edukacji i wspiera je; zachęca do współpracy w obszarze kształcenia rolniczego między europejskimi instytucjami szkolnictwa wyższego a krajami partnerskimi, takimi jak kraje uczestniczące w Wielkim Zielonym Murze – innowacyjnym projekcie przystosowania się do zmiany klimatu przez społeczności lokalne, który propaguje zintegrowane zarządzanie ekosystemami i stanowi odpowiedź na brak bezpieczeństwa żywnościowego w pasie Sahelu, celując w zwalczanie degradacji gleby i pustyńnienia, i który wśród innych korzyści pomaga także zwalczać podstawowe przyczyny przymusowej migracji;

10. podkreśla, że należy uznać potencjał kształcenia i szkolenia na wszystkich szczeblach pod względem transformacji, a także kultury i dziedzictwa dla rozwoju kapitału ludzkiego i tworzenia miejsc pracy; podkreśla ponadto, że należy bardziej skupić się na etyce pracy oraz roli kobiet i młodzieży, a także dostrzec rolę różnych podmiotów lokalnych jako motorów działających na rzecz rozwoju w celu przyspieszenia dostępu do kształcenia i szkolenia; podkreśla jak ważne jest propagowanie kształcenia i szkolenia z myślą o wspieraniu zrównoważonych źródeł utrzymania oraz jako warunku wstępnego dla realizacji Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, a zwłaszcza kształcenia i szkolenia dziewcząt i kobiet, przy uznaniu ich roli jako podmiotów wprowadzających zmiany w ich społecznościach i krajach;

11. podkreśla duży potencjał wymiany umiejętności, kompetencji i wiedzy fachowej w dziedzinach takich jak przystosowanie się do zmiany klimatu, ochrona bioróżnorodności lub transformacja rolno-ekologiczna; zwraca uwagę na rolę, jaką mogą odgrywać europejskie terytoria zamorskie w budowaniu współpracy i tworzeniu programów mobilności i wymiany z krajami rozwijającymi się na płaszczyźnie regionalnej, zwłaszcza z krajami należącymi do Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS); popiera dopuszczenie krajów afrykańskich do programu Erasmus + i wzywa do jego dalszego rozszerzenia na te kraje oraz zachęca do rozwijania projektów mobilności i partnerstw mających na celu zwiększenie atrakcyjności zarówno edukacji w krajach Unii, jak i systemów szkolenia w krajach partnerskich;

12. zauważa, że kraje rozwijające się stoją przed różnymi wyzwaniami, szczególnie w dziedzinie edukacji, które wynikają z ich różnych uwarunkowań kulturowych, społecznych i gospodarczych, w związku z czym wysiłki UE muszą być dostosowane do lokalnego środowiska i warunków;

13. zauważa, że rozwój społeczny i gospodarczy w krajach partnerskich UE jest utrudniony przez brak lokalnie dostępnych wyszkolonych specjalistów; podkreśla ponadto, że inwestycje w szkolnictwo wyższe, a zwłaszcza w umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), mają kluczowe znaczenie dla nowych możliwości zatrudnienia dla młodzieży i tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości lub zmiany miejsca pracy; wzywa Unię Europejską, by wspomagała ludzi młodych w wyborze zawodów przyszłości, wspierając rozwój programów kształcenia i kompetencji powiązanych z transformacją ekologiczną i cyfrową oraz innowacją technologiczną w krajach rozwijających się; podkreśla, że ważne jest promowanie kształcenia i szkolenia dziewcząt i kobiet w dziedzinie STEM;

14. domaga się, aby elektryfikacja w krajach rozwijających się była bezwzględnym priorytetem, gdyż brak energii elektrycznej lub niedostateczny dostęp do niej na wielu obszarach w tych krajach poważnie ogranicza zaspokojenie niezbędnych potrzeb życia codziennego ludności, zwłaszcza w obszarze higieny, bezpieczeństwa żywnościowego, opieki medycznej i szpitalnej oraz edukacji; zauważa, że elektryfikacja musi umożliwiać ograniczanie ubóstwa, pozwalając podejmować produkcyjną działalność gospodarczą, dając ostep do nowych podstawowych zasobów dydaktycznych w dziedzinie cyfryzacji, a także do nauczania na odległość w celu skutecznej poprawy dostępu do kształcenia i szkolenia;

15. podkreśla, że należy zapewnić wszystkim dostęp do powszechnej edukacji o wysokiej jakości będącej prawem człowieka bez względu na status społeczno-ekonomiczny, pochodzenie kulturowe, religię czy przekonania, płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność i sytuację geograficzną lub przepaść między obszarami wiejskimi i miejskimi, w tym w krajach niestabilnych i dotkniętych konfliktem; podkreśla, że potrzeba jest współpracy z krajami partnerskimi, w szczególności z krajami regionu subsaharyjskiego, poprzez zrozumienie lokalnej wrażliwości i dążenie do wzajemnego porozumienia w sprawie tych wyzwań;

16. wzywa Komisję, aby opracowała metody i wytyczne, które zwiększą zdolność jej projektów pomocowych do dotarcia do wszystkich uczniów, w szczególności tych, którzy mogą nie mieć dostępu do edukacji; zwraca wobec tego uwagę na szczególne wyzwania stojące przed osobami przymusowo przesiedlonymi oraz na znaczenie, jakie ma ograniczanie zakłóceń oraz zagwarantowanie ciągłości edukacji;

17. podkreśla, że należy wspierać dążenia krajów rozwijających się do zapewnienia wszystkim równych szans edukacyjnych i edukacji wysokiej jakości, która odpowiadałaby na współczesne wyzwania i spełniała nowoczesne standardy;

18. ponawia swój apel do Komisji, by wprowadziła odpowiednie środki ustawodawcze w obszarze handlu międzynarodowego i współpracy międzynarodowej, tak aby uniknąć pogorszenia problemu pracy dzieci, ponieważ każdemu dziecku przysługuje prawo podstawowe do korzystania z edukacji o wysokiej jakości; zachęca kraje na całym świecie do wprowadzenia ram prawnych dotyczących zapisów do szkół publicznych i do ustalenia minimalnego wieku kończenia nauki;

19. ubolewa, że dziewczęta i młode kobiety w krajach rozwijających się są szczególnie narażone na wczesne porody i niezamierzone ciąże, wczesne małżeństwo, handel ludźmi, prostytucję, okaleczenie narządów płciowych, choroby przenoszone drogą płciową, w tym HIV, oraz na przemoc ze względu na płeć, zwłaszcza w biednych, odizolowanych i oddalonych regionach, a także w sytuacjach kryzysów humanitarnych; przypomina w tym kontekście, że szczególne znaczenie ma dostęp do zdrowia oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 5, uzgodnionym w zgodzie z programem działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju, z pekińską platformą działania oraz z dokumentami końcowymi ich konferencji przeglądowych;

20. wzywa ponadto UE, aby wspierała programy ułatwiające młodym ludziom dostęp do wody, urządzeń sanitarnych i higienicznych w placówkach edukacyjnych i szkoleniowych, zwłaszcza w przypadku dziewcząt i młodych kobiet, z uwzględnieniem planów działania UE w sprawie równości płci;

21. podkreśla w związku z tym, że należy współpracować z krajami partnerskimi w celu wspierania kompleksowej, opartej na dowodach i dostosowanej do wieku edukacji seksualnej, która dostarcza dostosowanych do wieku informacji na temat dojrzewania, cyklu menstruacyjnego, ciąży i porodu; zauważa, że może to wyposażyć młodych ludzi w dostosowaną do wieku wiedzę w celu podniesienia ich świadomości na temat przemocy ze względu na płeć i zdrowia reprodukcyjnego, przy jednoczesnym podkreśleniu znaczenia, jakie ma zapobieganie wykorzystywaniu seksualnemu, a także zapobieganie wczesnym ciążom i wczesnemu małżeństwu, wyeliminowanie nierówności płci we wszystkich aspektach i na wszystkich poziomach edukacji, propagowanie przywództwa kobiet, zmiana szkodliwych norm, postaw i praktyk związanych z płcią oraz propagowanie bardziej równego podziału nieodpłatnej opieki między kobietami i mężczyznami zgodnie z koncepcją społeczeństwa opiekuńczego;

22. podkreśla, że należy zadbać o to, by wszystkie środowiska szkolne były bezpieczne i propagowały zdrowie i dobrostan wszystkich młodych ludzi, oraz że ważne jest zwalczanie przemocy wobec dziewcząt zarówno w szkole, jak i w społeczności, a także zapewnienie równych praw i szans dziewczętom i chłopcom oraz kobietom i mężczyznom we wszystkich aspektach i na wszystkich poziomach kształcenia i upodmiotowienia;

23. podkreśla znaczenie wysokiej jakości infrastruktury, sprzętu i materiałów dydaktycznych jako warunków wstępnych dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia; wzywa do podjęcia środków, które zapewnią dostępność szkół i transportu szkolnego, zwłaszcza dzieciom z niepełnosprawnościami; wzywa Komisję, aby opracowała programy oferujące niezbędne wsparcie związane z niepełnosprawnością, które pomogą pokonać bariery takie jak niedostępne warunki kształcenia i szkolenia; wzywa Komisję, aby w coraz większym stopniu propagowała wykorzystanie technologii wspomagających i cyfryzacji do celów edukacyjnych, co sprawi, że nauka będzie bardziej dostępna dla osób z niepełnosprawnościami i umożliwi nauczanie korzystania z alfabetu Braille'a lub języka migowego dla dzieci niedowidzących oraz z upośledzeniem słuchu lub mowy;

24. z zaniepokojeniem odnotowuje rosnącą liczbę dzieci dotkniętych kryzysem; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby, wraz ze społecznością międzynarodową w tym zakresie, wdrażały innowacyjne rozwiązania w celu zapewnienia możliwości edukacyjnych chłopcom i dziewczętom dotkniętym konfliktami, kryzysami humanitarnymi i politykami krajowymi, które zabraniają edukacji, w szczególności dziewczętom i kobietom żyjącym w reżimach totalitarnych; zauważa ponadto, że zapewnienie dostępu do kształcenia dzieciom i młodzieży podczas kryzysów humanitarnych wymaga odpowiedniego finansowania oraz lepszej współpracy między podmiotami humanitarnymi i działającymi na rzecz rozwoju poprzez skoordynowane i systematyczne zaangażowanie lokalnych zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, edukacji i zarządzania; wzywa też społeczność międzynarodową, aby zastosowała podejście uwzględniające powiązanie między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi w celu rozwiązania przedłużających się kryzysów; podkreśla, że w sektorze edukacji należy priorytetowo traktować konkretne działania przygotowawcze i środki polityczne w celu przewidywania ryzyka i reagowania na potrzeby edukacyjne dzieci i dorosłych w sytuacjach kryzysowych, w tym przesiedleńców; zauważa wobec tego, że w planowaniu uwzględniającym sytuacje kryzysowe należy koncentrować się na ryzykach dla edukacji wynikających z konfliktów i zagrożeń naturalnych, w tym zagrożeń klimatycznych, aby ograniczyć negatywny wpływ kryzysów na poszczególnych uczniów, nauczycieli i administrację oświatową;

25. podkreśla potrzebę zaprojektowania odpornych na zmianę klimatu i reagujących na wstrząsy systemów i infrastruktury edukacyjnych, które umożliwią dzieciom kontynuowanie nauki w niestabilnym środowisku i w obliczu skutków kryzysu klimatycznego;

26. zauważa, że apelem humanitarnym o edukację w sytuacjach nadzwyczajnych nie towarzyszą poważne niezbędne środki finansowe; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje wysiłki funduszu ONZ „Edukacja Cannot Wait” na rzecz przyspieszenia postępów w tej kwestii;

27. podkreśla możliwości oferowane przez UE we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, lokalnymi organizacjami oddolnymi, bezstronnymi, nienastawionymi na zysk, lokalnymi organizacjami wyznaniowymi, a także organizacjami reprezentującymi młodzież, kobiety i dziewczęta oraz osoby z niepełnosprawnościami, które to organizacje wnoszą wkład w krajowy publiczny system edukacji; podkreśla również ważną rolę międzynarodowych organizacji pozarządowych zapewniających edukację w sytuacjach nadzwyczajnych; zauważa ponadto, że organizacje te mogą ułatwiać dostęp do pomocy humanitarnej, a tym samym zwiększać skuteczność działań UE i umożliwić pomocy UE bezpośrednie dotarcie do słabszych grup społecznych, w tym do młodzieży w sytuacjach nadzwyczajnych i do społeczności na obszarach oddalonych;

28. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, aby zacieśniły współpracę i partnerstwa z organizacjami lokalnymi, w tym z organizacjami wyznaniowymi i demokratycznymi samorządami lokalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i organizacjami reprezentującymi osoby z niepełnosprawnością, młodzież i kobiety, a także z organizacjami międzynarodowymi zapewniającymi szansę na edukację grupom słabszym i odizolowanym, w tym grupom z problemami ze zdrowiem psychicznym lub trudnościami społecznymi, zgodnie z zasadami z Abidżanu dotyczącymi zobowiązań państw w zakresie praw człowieka do zapewniania edukacji publicznej i regulowania prywatnego zaangażowania w edukację; zauważa, że delegatury Unii w krajach partnerskich – jako główny punkt kontaktowy dla partnerów lokalnych – odgrywają szczególnie ważną rolę w angażowaniu tych sektorów we wdrażanie finansowania unijnego na rzecz dostępu do włączającej edukacji o wysokiej jakości;

29. podkreśla, że drenaż mózgow z krajów rozwijających się wiąże się z utratą młodych pracowników, osób uzdolnionych i zasobów ludzkich oraz odbija się na rozwoju gospodarczym i zrównoważonym w tych krajach, zwłaszcza na sektorze ochrony zdrowia; podkreśla, że szacuje się, iż kraje afrykańskie straciły około 2 mld USD w wyniku drenażu mózgow tylko w sektorze opieki zdrowotnej w latach 2002–2015 oraz że wysokiej jakości edukacja, która spełnia wymagania rynku, tworzy miejsca pracy, co prowadzi do zmniejszenia drenażu mózgow;

30. podkreśla, że bezpłatne posiłki w szkole mają nie tylko zasadnicze znaczenie dla zdrowia i nauki uczniów, zwalczania głodu i niedożywienia oraz zwiększenia liczby uczniów uczęszczających do szkół, ale również mają pozytywny wpływ na gospodarkę; podkreśla, że lokalna produkcja żywności oparta na agroekologii i zrównoważonym rybołówstwie może w znacznym stopniu pomóc w walce z ubóstwem i głodem, jednocześnie uniezależniając ludność od dostaw żywności z rynków zewnętrznych; wzywa UE, aby wspierała programy współpracy ułatwiające młodym ludziom dostęp do darmowych posiłków w szkole;

31. podkreśla, że delegatury UE mają szczególną rolę do odegrania w angażowaniu się w dialog z demokratycznymi samorządami lokalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami praw człowieka, organizacjami kobiet, stowarzyszeniami rodziców, stowarzyszeniami nauczycieli, placówkami i organizatorami kształcenia i szkolenia oraz z lokalnymi podmiotami wyznaniowymi, zgodnie z art. 17 TFUE, w celu zwiększenia skuteczności i zapewnienia, by wsparcie UE docierało do społeczności oddalonych, trudno dostępnych i znajdujących się w trudnej sytuacji;

32. podkreśla, że ważne są dane dotyczące potrzeb w zakresie kształcenia oraz zdezagregowane dane według płci, wieku, statusu niepełnosprawności itp., a także ustanowienie kompleksowych ram dla systematycznego gromadzenia i analizy zdezagregowanych danych na temat finansowanych przez UE inicjatyw w zakresie edukacji włączającej, w celu śledzenia finansowania na rzecz włączenia społecznego i prowadzenia sprawozdawczości w odniesieniu do wskaźników równości;

33. podkreśla, jak ważne jest poprawienie oceny kosztów i oceny wpływu podczas wyboru i monitorowania inicjatyw edukacyjnych, w tym konieczność zapewnienia, aby projekty były wystarczająco długie, by skutecznie zaspokajały potrzeby edukacyjne dzieci, oraz uniknięcia nadmiernych obciążeń administracyjnych dla partnerów wdrażających i uwzględnienia długoterminowej stabilności programów edukacyjnych;

34. obejmuje to konieczność zapewnienia, aby projekty były wystarczająco długie dla skutecznego zaspokajania potrzeb edukacyjnych dzieci, unikania nadmiernych obciążeń administracyjnych dla partnerów wdrażających oraz zapewnienia długoterminowej trwałości programów edukacyjnych;

35. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zachowania wzmożonej czujności na nadużycia finansowe, tak aby środki wypłacane przez Unię docierały do odbiorców końcowych i służyły celom związanym z rozwojem;

36. wzywa Komisję, aby zapewniła pomoc techniczną krajom partnerskim UE, we współpracy z państwami członkowskimi i odpowiednimi podmiotami, takimi jak ONZ i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w zakresie poprawy jakości krajowych przepisów, jakości standardów i planów dotyczących kształcenia, a także gromadzenia danych i monitorowania w celu ułatwienia odpowiedniego zarządzania oraz długoterminowego planowania na rzecz wzmocnienia systemów, a zwłaszcza systemów edukacji publicznej; przypomina o potrzebie wielosektorowego podejścia do edukacji;

37. zwraca uwagę na wpływ, jaki na rozwój może mieć polityka edukacji cyfrowej stwarzająca możliwość e-nauki przez dostosowane rozwiązania w zakresie stosowania technologii cyfrowych w nauczaniu i uczeniu się w sposób dostosowany do kontekstu regionalnego i lokalnego, pod warunkiem że istnieją odpowiednie warunki;

38. podkreśla potencjał technologii cyfrowych i nauki online mających na celu ułatwienie dostępu ludności do kształcenia i szkolenia, a zwłaszcza grupom i osobom wymagającym szczególnego traktowania, z niepełnosprawnościami lub żyjącym na obszarach oddalonych lub odizolowanych; wzywa Unię Europejską, by wspierała rozwój infrastruktury łączności i zdolności cyfrowych w krajach rozwijających się, co pozwoli dotrzeć do ludności najbardziej oddalonej do edukacji i rozwijać umiejętności cyfrowe;

39. wzywa Komisję, aby wspierała inicjatywy, które umożliwiają specjalistom i nauczycielom z krajów UE przekazywanie wiedzy i doświadczenia kolegom z krajów rozwijających się za pośrednictwem programów wymiany kulturalnej i zawodowej podobnych do programu Erasmus+;

40. uznaje, że priorytetowe finansowanie edukacji przedszkolnej i podstawowej zapewniłoby bardziej sprawiedliwe wyniki nauczania, ponieważ docierałoby ono do najbiedniejszych części społeczeństwa; podkreśla, że inwestycje w kształcenie i szkolenie o wysokiej jakości są niezbędne do realizacji integralnego rozwoju człowieka; uważa ponadto, że zajęcia pozalekcyjne w szkołach w dużym stopniu przyczyniają się do rozwoju społecznego młodzieży;

41. wzywa Komisję, aby zapewniła wsparcie krajom partnerskim UE, we współpracy z państwami członkowskimi, w zakresie poprawy krajowych przepisów i planów budżetowych dotyczących kształcenia; zwraca uwagę, jak ważne są wieloletnie programy indykatywne dla wzmocnienia publicznych systemów edukacji o wysokiej jakości i ich długoterminowej stabilności;

42. podkreśla, że należy włączyć do budżetu państwa priorytetowe traktowanie kształcenia i szkolenia w krajach partnerskich oraz przeznaczać stałą część PKB na priorytetowe traktowanie kształcenia i poprawy włączenia kobiet i dziewcząt do systemu edukacji, a także przewidzieć strukturę finansowania służącego wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii w zakresie umiejętności; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście zobowiązanie podjęte przez sygnatariuszy Deklaracji w sprawie finansowania edukacji z 6 lipca 2021 r., że kraje należące do Globalnego Partnerstwa na rzecz Edukacji, które wydawały ponad 20 % swoich rocznych wydatków publicznych na edukację przed pandemią COVID-19, będą nadal chronić ten poziom inwestycji, utrzymując budżety na edukację powyżej tego poziomu, a kraje partnerskie Globalnego Partnerstwa na rzecz Edukacji, które wcześniej wydawały mniej niż z 20 % swoich rocznych wydatków publicznych na edukację, będą dążyć do stopniowego zwiększania krajowych wydatków na edukację w kierunku globalnego poziomu odniesienia 20 % do 2025 r.;

43. podkreśla kluczowe znaczenie zwiększenia zdolności krajów partnerskich do wydatkowania środków na edukację przez pomoc w rozszerzaniu ich baz podatkowych, zwalczaniu uchylania się od opodatkowania i przeciwdziałaniu nielegalnym przepływom finansowym; uznaje, że krajowe finansowanie edukacji zależy również od szerszych czynników gospodarczych: przypomina o potrzebie pracy nad środkami redukcji zadłużenia, w tym poprzez zaangażowanie się w strategiczny dialog z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, które umożliwią zadłużonym krajom partnerskim przeznaczenie większej części budżetu na edukację;

44. uznaje, że finansowanie publiczne służy jako główne i podstawowe narzędzie finansowe, jest jednak niewystarczające, aby samodzielnie pokryć lukę w finansowaniu edukacji; uznaje też rolę wzmocnionych partnerstw publiczno-prywatnych (PPP), zwłaszcza w dziedzinie szkolenia technicznego i zawodowego, w celu systematycznego dostosowywania się do zmian w krajobrazie zawodowym przez podnoszenie i zmianę kwalifikacji, ze szczególnym naciskiem na tworzenie dostępnych środowisk cyfrowych, które umożliwiają rozwój lub poprawę kompetencji cyfrowych; podkreśla ponadto, że włączenie sektora prywatnego musi odbywać się w sposób starannie monitorowany, tak aby uniknąć utowarowienia i prywatyzacji usług edukacyjnych oraz pogłębienia istniejących nierówności, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wszelkie inwestycje w system edukacji zawsze przestrzegały podstawowych praw człowieka, w tym prawa do powszechnego dostępu do edukacji, oraz zasad humanitarnych w działaniach humanitarnych; nalega, aby partnerstwa publiczno-prywatne były projektowane w taki sposób, by nie nakładać większych obciążeń ani zagrożeń na skarb państwa i nie propagować podejścia rynkowego, w którym postrzega się edukację jako towar, a nie podstawowe prawo człowieka; przypomina, że sektor prywatny nie może zastępować inwestycji publicznych, lecz raczej uzupełniać je w odniesieniu do najważniejszych usług, takich jak edukacja, która zapewnia kluczowe długoterminowe perspektywy wyjścia z ubóstwa;

45. podkreśla, że starannie opracowane i kontrolowane partnerstwa publiczno-prywatne mogą pomóc w zapewnieniu powszechnego dostępu do wysokiej jakości edukacji oraz szkoleń technicznych i zawodowych dla wszystkich; podkreśla znaczenie tworzenia odpowiednio wyposażonych środowisk edukacyjnych, które rozwiązują poważne problemy, takie jak niedobór nauczycieli, oraz podjęcia niezbędnych kroków w celu osiągnięcia lepszych metod nauczania, aby zapewnić powodzenie i zrównoważony charakter inwestycji UE, zwłaszcza w ramach inicjatywy Global Gateway, którym powinny towarzyszyć działania następcze i mechanizmy monitorowania w celu mierzenia wpływu;

46. wzywa Komisję, aby rozważyła zapotrzebowanie na lokalnie dostępnych wyszkolonych specjalistów na wszystkich etapach planowania i wdrażania inwestycji w ramach instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, a także w ramach inicjatywy Global Gateway, w szczególności w dziedzinie edukacji; wzywa Komisję, aby wspierała programy kształcenia technicznego i zawodowego oraz inne programy szkoleniowe, dzięki czemu inwestycje UE staną się bardziej zrównoważone i korzystne również dla krajów partnerskich w perspektywie długoterminowej;

47. z zadowoleniem przyjmuje obecne polityczne zobowiązanie Komisji do przeznaczenia co najmniej 10 % budżetu współpracy na rzecz rozwoju w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 na wspieranie dostępu do wysokiej jakości edukacji w krajach rozwijających się;

48. wzywa Komisję, aby niezwłocznie określiła jasną strategię wdrażania działań zewnętrznych w odniesieniu do celu, jakim jest przeznaczenie co najmniej 10 % wydatków na edukację, oraz by wykorzystwała to finansowanie w sposób bardziej zorientowany na wyniki, wraz z jasnymi i przejrzystymi wskaźnikami opartymi na zdezagregowanych danych, którym towarzyszyć będą wytyczne zgodne z zaleceniami szczytu ONZ poświęconego transformacji edukacji; zauważa ponadto, że podczas szczytu poświęconego transformacji edukacji w 2022 r. wiele krajów wspomniało o budżetowaniu i zarządzaniu opartych na wynikach jako sposobie na zapewnienie większej skuteczności; wzywa Komisję, aby w ramach procesu oceny śródkresowej Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” przeprowadziła dokładną ocenę kwot i projektów przeznaczonych na dostęp do kształcenia i szkolenia w krajach partnerskich oraz oceniła skuteczność wspieranych działań z uwzględnieniem politycznego zobowiązania podjętego przez Komisję;

49. wzywa Komisję, aby zobowiązała się do przeznaczenia stałej części, co najmniej 10 %, obecnego i przyszłego budżetu w obszarze polityki rozwoju UE, dążąc do 15 %, zgodnie z wezwaniem szczytu poświęconego transformacji edukacji, na wspieranie dostępu do powszechnej edukacji o wysokiej jakości oraz szkoleń technicznych i zawodowych w krajach partnerskich, co zapewni przewidywalność pomocy; wyraża zadowolenie, że zwrócono uwagę na dział 6 we wniosku Komisji dotyczącym przeglądu wieloletnich ram finansowych na lata 2024–2027 i powiększono go o co najmniej 10,5 mld EUR, aby uwzględnić różne wyzwania w krajach partnerskich; podkreśla w związku z tym, że ważne jest zwiększenie finansowania programów geograficznych i tematycznych w obszarze kształcenia i szkolenia w ramach instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”;
50. wzywa państwa członkowskie i partnerów rozwojowych, by wypełniły swoje zobowiązania do wydania 0,7 % ich dochodu narodowego brutto (DNB) na oficjalną pomoc rozwojową (ODA); zauważa, że państwa członkowskie, które przystąpiły do UE po 2002 r., zobowiązały się dążyć do zwiększenia udziału oficjalnej pomocy rozwojowej w dochodzie narodowym brutto (ODA/DNB) do 0,33 %; z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe starania tych i innych państw członkowskich na rzecz stopniowego zwiększania wydatków na oficjalną pomoc rozwojową; zachęca te państwa członkowskie, aby nadal kroczyły tą ścieżką;
51. z zadowoleniem przyjmuje przywództwo UE w finansowaniu edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych, które to finansowanie wyniosło 10 % jej budżetu na pomoc humanitarną; wzywa państwa członkowskie, aby zwiększyły wysiłki na rzecz podniesienia ich wkładu w edukację w sytuacjach nadzwyczajnych, a także by przyłączyły się do tego przywództwa przez wzmocnienie ram prawnych, co pozwoli osiągnąć ten cel do 2030 r.; uznaje, że należy finansować lokalne organizacje zapewniające dostęp do wysokiej jakości edukacji, stosować podejście oparte na potrójnych powiązaniach oraz wspierać nauczycieli w celu zapewnienia wysokiej jakości edukacji i inwestycji w materiały szkolne, zwłaszcza dla dzieci przesiedlonych długoterminowo;
52. potwierdza szczególne znaczenie dalszego ścisłego monitorowania realizacji zobowiązań Komisji w zakresie wspierania dostępu do edukacji o wysokiej jakości;
53. dostrzega kluczową rolę wykwalifikowanych nauczycieli w wysokiej jakości edukacji, zwłaszcza nauczycielek, które mogą stanowić wzór do naśladowania dla dziewcząt; wzywa – w celu uczynienia zawodu nauczyciela bardziej atrakcyjnym – do zwiększenia wysiłków na rzecz poprawy statusu nauczycieli i warunków ich pracy przez pogłębiony dialog społeczny i udział nauczycieli w procesach podejmowania decyzji edukacyjnych oraz poprawę finansowania nauczycieli dzięki zintegrowanym krajowym strategiom reform, w tym skutecznemu zarządzaniu i specjalnym strategiom finansowym oraz budżetowaniu;
54. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź uruchomienia Regionalnej Inicjatywy na rzecz Nauczycieli dla Afryki jako sztandarowej inicjatywy UE-Afryka: Pakiet inwestycyjny Global Gateway;
55. zauważa, że programowanie wsparcia finansowego UE na rzecz rozwoju, w szczególności w dziedzinie dostępu do edukacji o wysokiej jakości oraz szkoleń technicznych i zawodowych, musi być spójne z zobowiązaniami i priorytetami politycznymi i budżetowymi rozwijających się krajów partnerskich; podkreśla, że zaangażowanie krajów partnerskich i odpowiedzialność krajowa są nieodzownym warunkiem wstępnym do zapewnienia trwałości projektów realizowanych przy wsparciu finansowym UE;
56. jest zaniepokojony atakami przeprowadzanymi przez grupy ekstremistyczne na szkoły; zdecydowanie potępia wszelkie ataki na szkoły, nauczycieli i uczniów oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi, aby zapobiec sytuacjom, w których szkoły stają się celem grup zbrojnych; wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do opowiadania się na forach międzynarodowych za tym, aby szkoły były otwarte, dostępne i bezpieczne przed atakami, oraz potępia wykorzystywanie szkół i uniwersytetów przez grupy zbrojne do celów wojskowych;
57. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, aby wykorzystywały wszystkie dostępne im narzędzia w celu zagwarantowania, że inwestycje UE w kształcenie i szkolenie służą wspieraniu zrównoważonego rozwoju krajów partnerskich zgodnie z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz celami zrównoważonego rozwoju nr 4 i 5; wzywa państwa członkowskie UE, aby zmobilizowały się do wdrażania partnerstw z krajami rozwijającymi się w zakresie kształcenia uniwersyteckiego i szkolenia zawodowego oraz by umożliwiły młodym ludziom w rozwijających się krajach partnerskich studiowanie za granicą, co zagwarantuje pozytywny wpływ na ich społeczności pochodzenia;
58. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.